

امام حسن در نخستین روزهای زندگی

از این شماره به بعد شرح زندگی نهمین فرزند علی (ع) و دهمین پیشوای جهان اسلام و اسرار صلح او را مطالعه خواهید فرمود

پیشوای دوم جهان تشیع، هرزند بزرگه امیر مؤمنان (ع) حضرت امام حسن مجتبی (علیه السلام) که نخستین میوه بیوفای فرشته علی (ع) با دختر گرامی پیامبر اسلام (ص) بود، در نیمه ماه رمضان سال سوم هجرت در شهر مدینه به دنیا آمد.

پدرش جهان گشود (۱)

مراسم نامگذاری و آداب اسلامی مربوط به نوزاد، توسط پیامبر (ص) انجام گرفت و نام «حسن» که گویا تا آن موقع در میان اوام عرب، رایج نبوده، از طرف پیامبر (ص) برای او انتخاب گردید (۲).

حسن بن علی (ع) از برجسته ترین امتیازات خانواده ائمه و اصالت نسب، عظمت خاندان، برخوردار بود و از همان آغاز کودکی، نه تنها از مواهب پدر و مادر محوره و بالفضیلتی همچون علی (ع) و فاطمه زهرا (ع) بهره مند

بود، بلکه تحت تربیت و مراقبت پیامبر اسلام (ص) و فوق العاده مورد علاقه آنحضرت بود و عضوی از اعضای خاندان پیامبر (ص)، که کانون وحی و سرچشمه فضیلت بود، بشمار می رفت.

حسن مجتبی (ع) و برادر گرامی او حسین (ع) هر دو از طفولیت مورد احترام و محبت پیامبر اکرم (ص) بودند و پیامبر عالیقدر اسلام در مواقع مناسب، غالبترین مراتب مهر خود را نسبت به آنان مبذول می داشت ولی این مهر و محبت مانع از آن نبود که اصول تربیت و انضباط را که در زندگی اهمیت بسزائی دارد، درباره آنان مراعات نماید. لذا پیامبر (ص) از کوچکترین فرصت و متمسکینی برای پرورش شخصیت و رشد فضائل اخلاقی فرزندان خود

حسن و حسین (ع) استفاده می نمود و در این راه از هیچ

۱- ارشاد مفید ج ۱ ص ۲۰۲ متعب این شهر آشوب ج ۷ ص ۲۸. اسد الغابة ج ۲ ص ۱۰. الاصابه ج ۱ ص ۳۲۸

۲- بحار الانوار ج ۲۳ ص ۲۵۲

کوشش فردگدار نمی‌کود. چنانکه در تاریخ زندگانی پر-
اوتخار آنان چنین می‌خوانیم:

در ایام کودکی حسین (ع)، روزی می‌بازیم با یکدیگر (ص)؛
مشغول استراحت بود. در این هنگام حسن مجتبی (ع) آب
خواست رسول خدا روی علاقه خاصی که به فرزند خود
داشت، شخصاً با عادت و مقداری شیر نوشید و ظرف شیر
را بدست حسن (ع) داد. تا هم نوشیدنی باشد و هم غذا،
در این هنگام حسین (ع) که حاضر بود از جا حرکت کرد
تا او را شیر بخورد ولی هر چه حسین کوشش می‌کرد
که پیامبر (ص) شیر را از حسن بگیرد و به او بدهد،
کوشش او بجائی نمی‌رسید. فاطمه زهرا (ع) از مشاهده
این صحنه، در شگفت ماند و به پدر گرامی خود گفت:
گویا حسن نزد تو محبوبتر است؟ پیامبر (ص) فرمود: نه
چون او اول آب خواست، روی تریب و حساب.
خواستیم شیر را اول به او بدهیم (۱)

حضرت مجتبی (ع) هنوز کودک بود که در مجلس
جد بر رگوار خود پیامبر (ص) حاضر می‌شد و آیات قرآن
را که از او می‌شد از زبان آنحضرت می‌شنید و بحاضر
می‌سپرد و چون نوبت مادر می‌گشت، آنچه باز گرفته بود،
برای مادرش بازگو می‌کرد علی (ع) که از بیرون می‌آمد،
فاطمه زهرا (ع) آرزو برای علی (ع) نقل می‌نمود. روزی
امیرمؤمنان از دختر پیامبر پرسید که از این آیات چگونگی
آگاه شده‌ای؟ فاطمه (ع) گفت: فرزند خود سالم حسن در
محضر پیامبر (ص) می‌شنید و آیات وحی را از پیامبر (ص)
می‌شنود و سپس در منزل برای من نقل می‌کند (۱)

حضرت مجتبی (ع) از دوران طفولت در مدینه متولد گردید

۱- بحار ج ۲۲ ص ۲۸۲ - ۲- بحار ج ۲۲ ص ۲۲۸ مناقب ج ۲ ص ۷

که به يك داوری شگفت انگیزی که دانشمندان در تاریخ
زندگانی آنحضرت آورده‌اند اشاره کنیم و آن اینکه:
روزی گروهی از دوستان علی (ع) برای حل مشکلی

وزیر خانه علی (ع) شدند و او را در خانه یافتند و دیدند
فرزند بزرگ آنحضرت در جایگاه پدر نشسته است. گفتند:

- می‌خواهیم امیر مؤمنان (ع) را ملاقات کنیم
- حضرت مجتبی (ع) فرمود:
- شرف شما از این ملاقات چیست؟

- مشکلی پیش آمده است که باید از او پرسیم
مشکل شما چیست؟ مشکلی است مطرح کنید؟
- زنی با شوهر خود مجبور شده و سپس بلافاصله

با دختری ناسی گرفته و رابطه شوهر را به دختر منتقل نموده
است و دختر از این راه بارزاده شده است. آیا اسلام درباره
چنین روی چه حکم می‌کند؟

- در این مسئله بی‌بند و مشکلی است و برای حل آن
شخصی حل علی (ع) لازم است. من جواب این مسئله را
می‌گویم و بعد از آن بقیل الهی در گفتارم اشاره تکرار

می‌کنم

توضیح لازم

دزدکی از شماره‌های گذشته مطلبی داشتیم در تفسیر آیه شریفه و آن رتک لئو
معلقه تلتاس علی نملهم که برای بعضی موجب سوء تفاهم شده بود و ساین وسیله
توضیح داده میشود.

منظور از این آیه اینست که خداوند برات آزادی بدون قید و شرط
بهمه گناهکاران عیر از مشرکان داده است بلکه منظور این است که گناه شرک و کفاری
که با این حال از جهان می‌روند بهیچوجه قابل بخشش نیست اما گناهان دیگر قابل
بخشش است ولی این قابلیت بخشش، بدون قید و شرط نیست بلکه بخشش الهی
نسبت به این گناهان نیز قیود و شروطی دارد و شایستگی افراد برای پذیرش آموزش
خداوند از نخستین شرطهاست، یعنی سادگاری کرده باشند گنه مشمول رحمت
بروردگار گردند، و لایق بخشودگی شوند.

۱- بحار ج ۲۳ ص ۲۲۸ - ۲- بحار ج ۲۳ ص ۲۲۸ مناقب ج ۲ ص ۳۰۳

حکم اسلام در این قضیه از این قراو است:
۱- قبل از هر چیزی مهر آن دختر (باندازه مهر دختران

اعتدال او) توسط حاکم شرع از زن گرفته می‌شود زیرا
هنگام تولد بچه، خواهی نخواستی او دختر نخواهد بود
لذا معادل مهر به دختر بعهده اوست.

۲- باید آن زن کفتری همانند کفتر زنان کاروان بکند
چون سجدهش با آن یکی است.

۳- منتظر می‌شوند تا دختر وضع حمل کند، آنگاه
بوزاردا به پدر وی بی‌صاحب طه تحویل می‌دهند و
سپس مجاز است دختر جرم می‌گردد.

پرسش کنندگان: پس از شنیدن این سخنان، از
حضور حضرت مجتبی (ع) مبرخص شدند و در راه بسا
امیرمؤمنان علی (ع) ملاقات کردند. امیرمؤمنان پرسید: شما
به فرزند حسن چه گفتید و او به شما چه گفت؟ آیا بیز
عین جریان را بازگو کردید

امیر مؤمنان فرمود: اگر این مسئله را از من پرسیده
بودید، جز آنچه فرزندم گفته است از من نمی‌شنیدید (۱)

ادامه دارد